

Vsedel se je, kakor se nam piše, misijoner za misijonerjem v spovednico in zaupljivo so stopali tolažbe želeči farani pred njega, a ne da bi misijoner povpraševal po njihovih dušnih težnjah, ne, njegovo prvo vprašanje je bilo, katere liste da berejo. In ko mu je ta in drugi povedal, da bere tudi napredne liste, da bere „Narod“, da bere naš list, potem je božjemu namestniku vskipela na svetem mestu jeza do vrhunca in besede kakor: „Ako mi ne obljubiš, da se odpoveš temu listu, ne smem ti dati odveze“, so donele tolažbe želečemu nasproti iz ust — misijonerja!

Na mestu, da bi vprašal misijoner, katero božjo pot si je ta ali oni izvolil za pokoro svojih grehov, vprašal ga je — kako se bode vedel pri prihodnjih političnih volitvah. Naročil mu je na svetem mestu, da mora na klerikalno-narodni podlagi voliti — „drugače ne dobiš odveze“!

In kdor ne bi za odvezo grehov vsega obljubil, kdor nebi za njo vsega storil?

To je vnebovpijoča zloraba najsvetejših resnic presvete naše vere, to je gorostastna krivica, katera se povzroča ljudstvu pod ščitom vere — ljubezni!

A čudo glej, godi se vse to po tistem, pravi duhovniki Kristusovi — hvala Bogu, da še jih je dovolj — višji dušni pastir, milostljivi knez in škof mariborski, vsi ti od tega ničesar ne vejo!

Naš škof Napotnik je blagi gospod, on je pravi dušni pastir, on ima dovolj izvrstnih duhovnikov v svoji škofiji, zato pa se nam vsili nehote vprašanje, zakaj vendarle teh ne pošlje na misijone. Odgovor je lahek! Ker žalibog on v svoji dobrosrčnosti, v svoji pravičnosti niti ne slutiti in ne more vedeti, kako ravna njegovi poslanci z njegovimi dušnimi ovčicami.

Ubogi knez in škof, ljubeznjivi naš višji pastir, kako se zlorablja tvoji blagi, tvoji plemeniti nazori.

Ubogi knez in škof, kolika krivica se i tebi godi, ker tudi tvoj ugled trpi s takim postopanjem,

Kako je Krampuš jedno stopnico razlil.

Stari Flegar je bil imeniten zdravnik za ljudi kakor za živali, čeravno ni nikdar v svojem življenju trgal hlač po klopeh raznih sol.

Sedel je sicer mnogo v svojem življenju, toda nikoli pred sitnimi učitelji, ampak zmiraj le v mirni in temni luknji, kamor ga je poslal kašo pihat in ričet jest marsikdo iz same hvaležnosti, da ga je hitro spravil iz te solzne doline v boljši svet.

Pa vkljub pogostim kaznim so imeli v njega ljudje in živali veliko zaupanje. Ni čuda, saj je bil za najmanj deset dohtarjev, ker je spoznal vse bolezni iz steklenic (flaš), katere so mu pošiljali kmetski bolniki iz svojih postelj.

Teh steklenic vam ne bodem popisoval — ne dišijo poseben prijetno — le povedati hočem, kako je Flegar vsako bolezen iz vode bolnikov spoznal. Če jo je tudi ozdravil, to nas ne briga veliko, glavna stvar za vsakega »padarja« in njegovo možnjo je zaupanje ljudij.

Kot imenitnega zdravnika nisi dobil Flegarja skoraj nikdar doma. Zdaj je šel h kacemu imenitnemu bolniku, a drugokrat je moral v apoteko po zdravila (arenije); včeraj se je podal na goro iskat čudodelnih korenin, danes pa je zopet delal

trpi pa tudi — in to je najhujše — ugled presvete naše vere.

Duhovnik, kateri je poslan kot misijoner v kako faro, duhovnik, od katerega pričakuje tisoč in tisoč trpečih src duševne hrane in tolažbe, ta bi moral biti nad vsemi strankami, moral bi biti zvišen nad vsakem političnem prepričanju. Duhovnik, kateri se vsede v spovednico, ta bi moral pustiti zunaj svoje lastno prepričanje, gojiti bi moral samo nazore istega, kateri ga je poslal za misijonerja, namreč svojega višjega pastirja, ta pa bode gojil in — goji tudi vedno samo to, kar mu je največji spovednik celega sveta ukazal, kar mu velevajo Kristus in njegovi presveti nauki.

Tisti duhovnik misijoner pa, kateri se ne ravna po tem, tisti misijoner, kateri pride v fare trosit hujskarije in sovraštvo, tisti misijoner, kateri zlorablja najsvetejše kraje v prid lastnih političnih nazorov in v prid svoje posvetne stranke, tisti je — malo pridnež; on je slabejši, kakor pa grešnik, ki pride k njemu, da bi se mu spovedal! Tak človek ni vreden, da bi mu povedal tvoje grehe, on ni vreden, da bi delil najsvetejše zakramente svete pokore, ker se je s svojim ravnanjem postavil ravno v nasprotvo s tistim, ki je vir vsega miru in ljubezni in kateri gleda iz nebes to vnebovpijoče sleparstvo in hinavstvo!

Vam pa vi misijonerji, kateri ste tako postopali, vam kličemo, da bodete i vi dajali enkrat račun od vsega tega, težek račun in tam vam ne bodejo pomagali vsi zlati blesteči in lesketajoči paramenti, ne bodejo vam pomagalo na videz pobožno lice, obrnjene oči, ne, tam bodejo govorila dejstva, in gorje vam, ako so vsa taka, kakor so se nam poročala od Sv. Jurija ob Ščavnici.

Nikakor ne smete misliti, da smo spregovorili teh le par besed v naš prid, ne, to ni potrebno, vedite namreč, da vi sami za razširjanje našega lista

na polji. Malo počakati je bilo sploh zmiraj potreba. Če si ga tudi našel doma, gotovo ni imel takoj časa, ker je kuhal čaje (teje), in hočeš nočeš: moral si malo potrpeti in se v hiši z njegovo zgovorno ženko pomeniti o vremenu, živini, pridelkih, nesrečah itd. Ob takej priložnosti je bilo najpametneje, privleči iz cekra svinjsko pleče in poslati v krčmo po en liter starine. Kdor je bil tako pameten, dobil je bolj močna zdravila in večjo steklenico.

Flegarjeva hiša stoji na hribčku nad veliko cesto in kaže daleč na okrog, da v njej ne kraljujete siromaštvo in revščina. O gospodarju pripovedujejo ljudje, da ni zapustil svojega ličnega stanovanja drugače, kakor če je šel pokoro delat, kadar je ljubemu Bogu poslal kako ubogo dušico malo prezgodaj v nebesa.

Ako je lezel počasi slab bolnik ali sopihal zdrav človek po strmem hribu, vselej je zbežal naš padar na dile in poslušal, kaj pravijo došli njegovi ženi.

Nekega dne je zopet ležal na dilnih tleh in pri široki špranji nekaj pazljivo na uho vlek. V sobo je vstopil Krampuš premožen posestnik iz Oslovev, in tožil Flegarci, da se mu je žena čez stopnice prevrgla in se tako hudo pobila, da zdaj ne more iz postelje. Sirota se je prekobicnila čez celih 16 stopnic (štafel).

Tokrat ni bilo treba dolgo čakati. Flegar je prihitel in ujave in si brisal pot z rok, kajti ravno je »doli v grabnu« or

najbolj skrbite, saj smo dobili ravno vsled misijona pri Sv. Juriju zopet več novih naročnikov, — ne, ako smo ugonobili stemi vrstami le količkaj smeti, katero ste vi posejali med ubogo ljudstvo, ako smo količkaj pripravili srčna tla v drugih krajih, tako da vaše ljulike ne bodo tako ravnodušno sprejela, potem smo naš smoter dosegli!

Poneverjenje pri celjskem okrajnem zastopu, in gospodarstveno delovanje celjske posojilnice.

Naznanili smo že v eni naših zadnjih številka našim bralcem, da je tajnik celjskega okrajnega zastopa Josef Kozem poneveril celjskemu zastopu večjo svoto denarja, radi česa sedaj mora sedeti v preiskovalnem zaporu celjskega c. kr. okrožnega sodišča.

Poneverjenje sega mnogo let nazaj in vsakdor čudi, da tem goljufijam, katere so bile na jako neukreten način izvršene, do sedaj še ni prišla sodnija na sled.

Toda seve nikakor ne moremo in ne smemo o tem kaj več pisati, ker ima, kakor smo omenili celo stvar že državni pravdnik (štatsanwalt) v rokah, in ker postava ne dopušča, da bi se v kakem časopisu bodi si kateri zadevi, ki jo ima preiskovalni sodnik v rokah, kaj pisalo.

Toda nekatere dejstva, katere so v obče znane, nam naj bode dovoljeno tukaj priobčiti, in to tem bolj, ker se bode z njihovo pomočjo postavila tudi celjska posojilnica, katera baje samo v prid slovenskih kmetov deluje, v pravo luč.

Iz odprte zemljiščne knjige lahko vsakdor sprejeli, da je na posestvu Kozema, kateri je lastnik samo polovice tega posestva, vknjižen na račun Kozema in njegove žene za južno štajersko hranilnico (sparkaso) v Celju znesek 6000 kron. Za tem znesku je vknjiženo dolžno pismo z dne 19. junija 1903,

Po kratkem pozdravu mu poda kmetič steklenico. Padar k oknu in reče: »To je pa od ženske.«

»Seveda, seveda«, reče hitro Krampuš, »od moje žene je.« Flegar strese steklenico in nadaljuje: »Pa že ni več mlada!«

»Seveda, seveda že ni več mlada!« vzdihne kmet, kakor mu bilo žal, da je njegova tovaršica že davno odcvetela.

»Joj, joj, ti nesreča ti!« mrmra nato Flegar in pazljivo gleda z desnim očesom skozi flašo, »ta je pa z visokega padla!«

»Seveda, seveda je padla!« zadere se kmet. »Čez stopnice se je prevrgla«, reče potem padar.

»Ježeš, seveda, seveda, čez stopnice iz dil se je premenila!« kliče Krampuš, ki je kar iz sebe, ko vidi, kako mnenjen je Flegar.

Ta še malo pomežika po steklenici in dene: »In še nekaj visoke so stopnice bile, najbrž več ko petnajst stopinj (stopelj).«

»Čez šestnajst,« popravi začudeni Oslovčan, »čez 16 stopinj je padla. Pa vi ste se lahko za jedno zmotili. Po poti je namreč padel zatišč iz flaše, in tedaj se mi je v arzetu nekaj kapljic razlilo. Zato menda niste mogli natanko spoznati, kako visoko je bilo.«

In seveda je Flegar dal „pravo“ zdravilo in Krampušico zdravil!

glaseče se na 8100 kron in žnjim vred izjava z dne 9. julija 1903 z 10.000 kronami. Zadnja dva zneska sta zasigurno samo na isti polovici omenjenega posestva, koje lastnik je Kozem sam. Te dolžne pisma so se sestavile v pisarni advokata doktorja Serneca, kateri je, kar je v obče znano načelnik celjskega okrajnega odbora.

V dolžnem pismu, glasečem se za celjsko posojilnico stoji, da je Jožef Kozem posojilnici samo 8100 kron dolžen postal, in da se mu da kredit še na daljnih 10.000 kron. Gori omenjena izjava, katera se je sestavila 14 dni pozneje, izjavi, da je ta kredit že popolnoma porabljen. Dolžno pismo je podpisano samo od Jožefa Kozema. Oziraje se na te razmere, je moglo biti že 19. junija znano, da je poneverjena svota znesla 8100 kron, da pa ž njo še nikakor niso vsi poneverjeni zneski pokriti, ker bi drugače pač ne bilo nikakor potrebno, da se je odprl Kozemu kredit na 10 tisoč kron, kateri se mu je brez vse dvombe samo radi tega dovolil, da bi z njim pokrtil daljne poneverjene svote.

A vendar se je izdala izjava, da je vse pokrito!!

Na polovici posestva Jožefa Kozem je bilo vknjiženih 21.000 kron, katere bi moral, kakor omenjeno, plačati Jožef Kozem sam.

Celo posestvo pa je vredno samo 30 tisoč kron, toraj polovica posestva 15 tisoč kron. Radi tega pač nihče ne more vedeti, od koder vendarle bode dobila posojilnica plačilo za svoja posojila.

To dejstvo že samo na sebi brezdvombno dokaže, kolike koristi (?) je posojilnica za kmečko ljudstvo!

Toda še več! Še ložje bodete to sprevideli, ako omenimo tukaj še sklepčne račune tega zavoda, kateri so bili še povrh v „Domovini“ z dne 5. majnika tega leta priobčeni. Tedaj je prinesla „Domovina“ primere o delavnosti hranilnice (šparkase) celjske mestne občine, južnoštajerske hranilnice v Celju in posojilnice v Celju. Iz tega hočemo navesti le nekatere številke.

Hranilnica celjske mestne občine je pri obstoječih vlogah v znesku 9 milijonov 317 tisoč kron za leto 1901 in 9 milijonov 809 tisoč kron za leto 1902 toraj z dorastkom blizu 500 tisoč kron pri hipotekarnih posojilih za leto 1901 v znesku 5 milijonov 600 tisoč kron in za leto 1902 v znesku 6 milijonov kron, toraj z dorastkom s prebližno 400 tisoč kron dosegla dobiček v znesku 33 tisoč in sto kron.

Pri južnoštajerski hranilnici so znašale v letu 1901 vloge 3 milijone 756 tisoč kron, v letu 1902 3 milijone 782 tisoč kron, toraj je znesel dorastek samo 26 tisoč kron. Hipotekarne posojila tega zavoda v letu 1901 so znesle 3 milijone 136 tisoč kron, v letu 1902 pa 3 milijone 279 tisoč kron. Tukaj znaša toraj dorastek samo 140 tisoč kron in čisti dobiček samo 23 tisoč kron.

Posojilnica pa je imela v 1901 letu 5 milijonov 359 tisoč kron vlog, v 1902 letu pa 4 milijone 973 tisoč, toraj v tem letu 386 tisoč kron manj vlog, kakor v letu 1901. Na hipotekarnih posojilih je iz-